

مفاهیم و اصطلاحات
جامعه‌شناسی و توسعه روستایی

*SOCIOLOGY
AND
RURAL DEVELOPMENT
TERMINOLOGY*

تألیف

مهندس مهرباب پاکدین

سومر نشر

۱۳۹۳

پاکدین: مهراب، ۱۳۵۴ -	سرشناسه
مفاهیم و اصطلاحات جامعه‌شناسی و توسعه روستایی، تهیه‌کننده مهراب پاکدین	عنوان و نام پدیدآور
SOCIOLOGY AND RURAL DEVELOPMENT TERMINOLOGY	
تبریز: سومر نشر، ۱۳۹۲.	مشخصات نشر
۱۲۰ ص، ۱۳/۵×۲۱/۵ ش.م	مشخصات ظاهری
۹۷۸-۶۰۰-۶۶۶۳-۰۶-۷ : ۲۰۰۰۰۰ ریل	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
واژه نامه	یادداشت
جامعه‌شناسی - اصطلاح‌ها و تعبیرها	موضوع
توسعه روستایی - اصطلاح‌ها و تعبیرها	موضوع
۱۳۹۲ ۶م ۲۲۵HM	متد: شماره
۳۰/۱۰۳	رده پیش دبیر
۳۳۷۸۹۲۹	شماره کتابخانه

نام کتاب	مفاهیم و اصطلاحات جامعه‌شناسی و توسعه روستایی
نویسنده	مهراب پاکدین (کارشناس شصت و هفتمین مشاور فراز آب)
ناشر	سومر نشر
لیتوگرافی و چاپ	ترسیم
نوبت چاپ	نوبت اول
تاریخ چاپ	۱۳۹۳
تیراژ	۵۰۰ جلد
تعداد صفحه	۱۲۰
قطع	رقعی
شابک	978-600-6663-06-7
مرکز بخش	تبریز، انتشارات سومر نشر، تلفن تماس: ۰۹۱۴۴۱۱۲۶۸۰
بها	۴۰۰۰ تومان

پیشگفتار

در شرایط کنونی و با گسترش علوم تجربی، علوم نظری نیز گسترش بسیار زیادی داشته است، و اصطلاحات مربوط به آنها و حتی مسائل مطرح شده در روزنامه‌ها و مجلات مطالبی هستند که بطور روزمره توسط هر فردی در جامعه مورد توجه قرار می‌گیرد و در اکثر موارد بینده وسایل ارتباط جمعی تلاش دارد معانی خلاصه و صریحی از مفاهیم بکار برده شده پیدا کند هرچند در حال حاضر اینترنت کمک زیادی به دسترسی افراد در این زمینه دارد ولی در هر حال، دسته‌بندی منظم و درستی بسیاری از اصطلاحات جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی و توسعه روستایی، می‌تواند تجربه‌ی نام‌گذاری را به این قلمرو باشد. این فضا که آن را چهارراه همه علوم نیز می‌نامند به واسطه‌ی مضامین جدید، وسیع‌تر از آن است که بتوان از طریق یک کتاب یا همه‌ی زوایا و پستی و بلندی‌های آن آشنا شد. اما این کتاب می‌تواند نشانی راه‌هایی را که از طریق آن بتوان وارد چنین مریوی شد در اختیار ما قرار دهد.

در این کتاب تلاش می‌شود با گردن زدن تاریخ متعدد از جامعه‌شناسان مختلف، درک آن‌ها را آسان‌تر سازد. آشنایی با مفاهیم اساسی جامعه‌شناسی و توسعه روستایی، کتاب مرجعی است که هم دانشجویان، اساتید، دران این رشته و هم علاقه‌مندان به مسائل اجتماعی می‌توانند از آن بهره‌گیرند.

بطور کلی جامعه‌شناسی دانشی است که به بررسی جوامع بشری، روابط آنها در وضعیت جاری و تغییرات آنها می‌پردازد. می‌توان گفت که ریزش که به پایه گذار این علم بوده و آن را بصورت اولیه به عالم علم شناساند ابن خلدون بوده است. ابوزید عبدالرحمن بن محمد بن خلدون، تاریخ‌نگار، جامع‌شناس مسلمان از بنیانگذاران علم تاریخ به شیوه علمی و از پیشگامان علم جامعه‌شناسی می‌دانند که حدود ۴۰۰ سال پیش از اگوست کنت، مؤسس علمی به نام جامعه‌شناسی می‌زیست.

این خلدون این علم جدید را عمران نام نهاد. وی در ۴۲ سالگی به نگارش کتابی پیرامون تاریخ جهان با نام «مقدمه ابن خلدون» پرداخت. در کتاب مقدمه وی اصطلاحات زیادی بکار رفته است که البته خارج از بحث این کتاب می باشد و بررسی و تطبیق آنها با اصطلاحات جدید، نیازمند تدوین کتاب جدید می باشد.

جامعه‌شناسی به شکل نوین، در قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی به وجود آمد این علم از سبب عقل گرایی موجود که در ابتدا توسط فلاسفه یونان باستان بنا شده بود بهره زیادی برد. نخستین معرفت معرفی این علم، واژه فرانسوی SOCIOLOGIE نخستین بار در ۱۸۳۷ توسط آگوست کنت فیلسوف فرانسوی ابداع شد، هر چند او را مؤسس رشته علم جامعه‌شناسی به حساب نمی آورند. کنت با الهام گرفتن از علم فیزیک و ملاحظه مرئوسیت آن، مدفش را یافتن قوانین همواره صادق حاکم بر جوامع انسانی توسط یک روشی علمی تعریف کرد. کنت در ابتدا علم‌اش را فیزیک اجتماعی نامید، اما بعدها نام آن را به جامعه‌شناسی تغییر داد. او می‌خواست چیزی مشابه آنچه در فیزیک انجام شده بود را بر جوامع انسانی پیاده‌سازی کند. افراط دیگری نیز در قرن ۱۹ میلادی بودند که خود را جامعه‌شناس نمی‌خواندند ولی امروزه به عنوان پایه‌گذاران این رشته شناخته می‌شوند. هم‌زمان در قرن ۱۹ میلادی روش‌های مطالعات آماری نیز تدوین شد که بعدها در تدوین رشته جامعه‌شناسی مورد استفاده قرار گرفت. جامعه‌شناسی برای اولین بار در سال ۱۸۹۰ و ۱۹۰۰ میلادی به عنوان یک رشته دانشگاهی شناخته شده اولین مکتب جامعه‌شناسی در کتب دورکیم بود. اقتصاددان و مورخ ماکس وبر در تثبیت جامعه‌شناسی به عنوان یک رشته دانشگاهی در آلمان در دهه‌های اول قرن بیستم نقش عمده‌ای بازی کرد.

این کتاب صرفاً به بررسی اصطلاحاتی می پردازد که در مطالب جدید علوم جامعه‌شناسی و توسعه اجتماعی و روستایی مطرح می‌گردد، امید است این کتاب برای

استفاده‌کنندگان این علوم مفید واقع شده و دریچه‌ای بر آشنایی آنها نسبت به مسائل تخصصی‌تر باشد.

در تهیه کتاب، کارهای تجربی پروژه‌های در دست مطالعه و از جمله مطالعات اجتماعی، نظام بهره‌برداری و مشارکت مردمی انجام شده در شرکت مهندسين مشاور برازآب تبریر نقش زیادی داشت، لذا جا دارد از آقای مهندس ابراهیم صومی مدیر عامل این شرکت که به انجا مختلف مشوق کارشناسان در تهیه مقالات و کتابهای علمی در زمینه صنعت آب کشور می‌باشند تشکر کنم.

کارشناس علوم اقتصادی و کارشناس ارشد توسعه روستایی

مهراب پاکدین

www.ketab.ir